

4. Economie, Werk en Ondernemen

“JA21 laat werken meer lonen, moedigt ondernemen aan en stimuleert de arbeidsmarkt.”

Ondernemende, hardwerkende mensen zorgen voor een welvarend Nederland. JA21 is de partij van deze ondernemende en werkende mensen. Wij zijn er voor u: de hardwerkende Nederlanders die hun leven in eigen hand nemen, hun schouders eronder zetten en doen wat ze moeten doen. U zorgt voor onze welvaart. Het is ook uw geld dat het mogelijk maakt dat de overheid kan investeren in publieke voorzieningen en uw geld zorgt er ook voor dat wie door ziekte, leeftijd of tijdelijke werkloosheid niet kan werken, kan rekenen op een volwaardig vangnet. Voor u, de ondernemer of werknemer, maakt JA21 zich sterk, zodat u erop kunt rekenen dat uw bijdrage aan Nederland wordt gezien, gewaardeerd en fatsoenlijk beloond.

JA21 wil:

- ✓ Een overheid die ondernemers en werknemers niet frustreert, maar faciliteert.
- ✓ De inkomstenbelasting sterk vereenvoudigen.
- ✓ Minder regeltjes, regelingen, belastingen en verplichtingen voor een gezond en concurrerend ondernemersklimaat.

Het sociaaleconomische beleid van JA21 gaat uit van de volgende principes:

Niet alles is de taak van de overheid. Wij stellen ons daarom telkens de vraag of de overheid wel moet ingrijpen in de markt. Met andere woorden; vraagt het probleem om een collectieve aanpak, of blijft de verantwoordelijkheid bij de burger?

Een ideale overheid is sociaal, maar niet betuttelend. De overheid intervenueert niet in de inkomens van haar burgers door een circus aan toeslagen, maar zorgt er door lage(re) belastingen voor dat mensen kunnen leven van hun inkomen en zélf kunnen bepalen waar zij hun geld aan uitgeven.

Eenvoud is de basis van het systeem, we moeten af van complexe en gedetailleerde regelgeving. Eenvoud vraagt ook om transparantie: Het moet voor elke burger helder en duidelijk zijn hoe ons belastingsysteem in elkaar zit, wat een burger betaalt en waar de overheid dat geld aan uitgeeft.

Werken moet lonen

In Nederland is door de jaren heen een pervers fiscaal systeem opgebouwd, waarbij meer, harder of beter werken in wezen wordt bestraft. Werken wordt zo hoog belast dat mensen netto relatief steeds minder geld overhouden. Anderen, die minder werken, worden door de overheid juist gesubsidieerd met een waaier aan toeslagen, waardoor men uiteindelijk onderaan de streep net zoveel geld ontvangt als iemand die de hele week hard heeft gewerkt. Meer werken levert dus niks op als een steeds groter deel van het inkomen naar de fiscus gaat. JA21 wil af van de inkomensafhankelijkheid van

toeslagen; deze functioneren als een soort verborgen belastingen.

Wij zijn ervan overtuigd dat wij ons sociaal-economisch en fiscaal model grondig moeten wijzigen om werk echt lonend te maken. Logischerwijs is daarvoor een aanzienlijk lagere belastingdruk nodig. JA21 is de partij voor burgers die er zin in hebben om hun schouders eronder te zetten en net dat stapje extra willen zetten om zichzelf en ons land vooruit te helpen. JA21 beschouwt werk als meer dan alleen een manier om geld te verdienen. Werk geeft ook zin aan het leven, creëert waarde voor elkaar, de maatschappij en draagt bij aan een Nederland waar wij trots op kunnen zijn.

Om mensen die kunnen werken te stimuleren hun talenten in te zetten belonen wij werk beter en zorgen wij ervoor dat ze door te werken aan het einde van de maand meer geld in hun portemonnee overhouden. Dat doen wij met een drietal ingrepen:

1. Wijziging inkomstenbelasting:

De inkomstenbelasting wordt sterk vereenvoudigd.

Het belastbare inkomen per persoon bestaat uit zijn of haar bruto inkomen minus een standaardaf trek van ruim 20.000 euro. Dit betekent de facto dat mensen geen belasting zullen betalen over de eerste 20.000 euro die ze verdienen: een aanzienlijke lastenverlichting voor mensen met de laagste inkomens. Over het belastbare inkomen komen een of twee schijventarieven die dicht bij elkaar liggen.

Ons plan zal leiden tot een aanzienlijke verlaging van de marginale druk, die door alle inkomensafhankelijke

toeslagen vaak tegen de 90% aanloopt. De marginale druk is het deel van de stijging van het bruto inkomen dat niet resulteert in een toename van het besteedbare inkomen. Door ons plan gaat iedereen die meer gaat verdienen er dus op vooruit ten opzichte van het huidige stelsel, en wordt meer werken ook aantrekkelijker.

De volgende (vaak) inkomensafhankelijke regelingen worden afgeschaft: Algemene heffingskorting.

- Huurtoeslag.
- Kinderopvangtoeslag.
- Bestaande kinderbijslag.
- Kindgebonden budget.
- Inkomensafhankelijke combinatiekorting.
- Zorgtoeslag.
- Toeslagenwet.
- Arbeidskorting.

Daarvoor in de plaats komen de volgende twee inkomensafhankelijke regelingen:

Een huurtoelage alleen op basis van de hoogte van de huur (en dus niet op inkomen). Anders dan nu zullen ook mensen met een huur boven de liberalisatiegrens deze kunnen ontvangen.

Een huishoudtoelage op basis van de samenstelling van het huishouden.

2. Vermogen waar al belasting over is betaald zoveel mogelijk ontzien

JA21 wil dat de meeste Nederlanders zich niet langer hoeven te bekommeren om de erf- en schenkbelasting en dat de regels hieromtrent sterk vereenvoudigd worden. Wij stellen daarom voor dat de eerste €1.000.000

ontzien wordt van erfbelasting. Daarboven zal een percentage gelden van 10%, die niet afhangt van de relatie tussen de erflater en erfgenaam. Schenkingen worden afgetrokken van deze vrijstelling, dus iemand die al €400.000 geschonken heeft, mag nog €600.000 belastingvrij nalaten. Wij doen dit omdat de kosten van belastingen op investeringen en kapitaal voornamelijk worden gedragen door werkenden. Belastingen op kapitaal ontmoedigen investeren. Met minder investeringen gaat de hoeveelheid kapitaal omlaag en minder kapitaal leidt tot lagere lonen. JA21 wil juist hogere lonen bewerkstelligen.

3. Een belastingvrije spaar- en beleggingsregeling

JA21 overweegt nog een extra prikkel om te werken: een zogenaamde WIN (Werken-INnvesten) rekening. Mensen kunnen al het door werk verdiende geld (na belastingen) op zo'n rekening storten; vervolgens is dit geld vrijgesteld van vermogensbelasting.

Arbeidsmarkt en beroepsbevolking

De arbeidsmarkt zal als gevolg van de vergrijzing structureel krap zijn. Bovendien betekenen de grote transities op het gebied van technologie, digitaal en verduurzaming dat toekomstige banen andere vaardigheden en kennis eisen van werkenden. Er valt daarom veel winst te behalen op het terrein van bij- en herscholing. JA21 is ervan overtuigd dat het mbo beter gepositioneerd zou moeten worden. Praktijkgerichte opleidingen - werken met je handen - is de meest toekomstgerichte opleiding. Deze opleidingen verdienen onze volle aandacht en daarom is een aanbod van technische opleidingen in de eigen regio ook van groot belang. JA21 zorgt voor

een betere match tussen mbo-opleidingen en onze arbeidsmarkt. Gezien het grote arbeidstekort vinden wij het belangrijk om mensen kansrijk op te leiden en daarbij is een aansturing van het aanbod noodzakelijk.

De Nederlandse arbeidsmarkt is dynamisch, pluriform en kent hierdoor verschillende arbeidscontracten en werkvormen. Dit maakt onze arbeidsmarkt, waarvan 1,6 miljoen zelfstandigen deel uitmaken, wendbaar en slagvaardig. Veel werkenden kiezen derhalve bewust voor een bepaald type contract. Verschillende onderzoeken wijzen uit dat het grootste deel van zzp'ers bijzonder tevreden is over hun werkomstandigheden, gevoel van autonomie en werk-privé balans. Daarom zijn duidelijke ondernemerscriteria om te bepalen of er sprake is van een werknemer of zelfstandig ondernemer erg belangrijk. Zzp'ers bieden uiteenlopende diensten en producten aan, hebben soms veel of weinig opdrachtgevers en ook de lengte van de opdrachten zijn zeer verschillend. Generieke maatregelen zullen om die reden lastig uitvoerbaar en handhaafbaar zijn. JA21 wil ruimte bieden aan sectoraal maatwerk en op sectoraal niveau criteria te formuleren om te bepalen of er sprake is van een zzp'er of werknemer. In de zorgsector zijn deze gesprekken inmiddels vergevorderd en het is nu aan de politiek om eenzelfde soort gesprek op gang kan brengen in andere sectoren. Wij willen ruimte geven aan mensen om zelf keuzes te maken en op hun eigen manier hun werkende leven in te vullen.

JA21 wil:

- ✓ Een effectiever instrument dat moet leiden tot een betere matching tussen mbo-opleidingen en onze arbeidsmarkt.
- ✓ Loondoorbetaling bij ziekte voor kleine bedrijven terugbrengen naar één jaar.
- ✓ De bedrijfsopvolgingsregeling (BOR) niet versoberen.

- ✓ Arbeidsomstandigheden voor laag- en ongeschoold werk ook zo inrichten dat het werk door ongeschoolde Nederlanders kan worden gedaan.
- ✓ Bijstand die niet alleen bestaat uit inkomensvoorziening maar ook uit werk.
- ✓ Gratis kinderopvang.
- ✓ Meer werken aantrekkelijker maken voor niet-werkende partners, senioren en parttimers.
- ✓ Duidelijke ondernemerscriteria om te bepalen of er sprake is van een werknemer of zelfstandig ondernemer.
- ✓ Dat toekomstige wet- en regelgeving binnen het zzp-dossier uitvoerbaar en handhaafbaar is.

Iedereen is nodig op de arbeidsmarkt, daarom stimuleren wij uitkeringsgerechtigden, niet-werkende partners en senioren om weer toe te treden tot de werkende bevolking. Mensen met een bijstandsuitkering kunnen om te beginnen een tegenprestatie leveren, wat weer een opstapje is naar de arbeidsmarkt. Wij hebben veel mensen nodig op de arbeidsmarkt en daarom doen we, zoals eerder genoemd, een klemmend beroep op de uitkeringsgerechtigden. Het sociale vangnet gaat niet alleen gepaard met rechten, maar ook plichten. Iets doen voor het geld. Wat is de sociale gedachte achter een enkeltje bijstand? JA21 wil perspectief bieden op de arbeidsmarkt, maar we beginnen bij het begin: straten schoonhouden, eenvoudig groenonderhoud, werk in de keuken of schoonmaak.

JA21 wil de regels versimpelen en de verdeling van verantwoordelijkheden tussen werkgever en werknemer herstellen. Loondoorbetaling bij ziekte voor kleine bedrijven willen wij terugbrengen naar één jaar. Na 2028 willen wij de mogelijkheden tot een stelselwijziging verkennen. Bij bijvoorbeeld onze oosterburen is een

loondoorbetaling van zes weken de standaardnorm. Om een loon-prijsspiraal te voorkomen zijn enerzijds via de cao's de sociale partners aan zet. Het is belangrijk dat de overheid deze niet verder aanwakkert door bijvoorbeeld het minimumloon nog verder aan te jagen. Zo is al vaak gewezen op de opwaartse effecten van een verhoging van het minimumloon, ook op de lonen die daarboven liggen. Het maakt bovendien de stap naar werk nog moeilijker dan het al is. Het is wat JA21 betreft daarom op dit moment tijd voor een pas op de plaats.

MBK en Ondernemen

De 285.000 familiebedrijven in Nederland zijn goed voor 31% van alle banen in ons land. Familiebedrijven zijn geworteld in Nederland en leveren voor lange termijn een grote economische bijdrage aan ons land. Om deze bedrijven en de daarmee gepaarde investeringskracht voor ons land te behouden, is het van wezenlijk belang om de bedrijfsopvolgingsregeling (BOR) niet te versoberen.

Investerings zijn essentieel voor de economie van morgen. Er zijn de komende jaren tientallen miljarden aan investeringen van bedrijven nodig vanwege de grote veranderingen waar we middenin zitten, denk hierbij aan duurzaamheid, digitalisering, mobiliteit en innovatiekracht. Als je investeert, neem je als ondernemer, als bedrijf, een financieel risico. Een absolute voorwaarde daarvoor is volgens JA21 stabiliteit en voorspelbaarheid op het gebied van overheidsbeleid.

JA21 wil:

- ✓ De regeldruk actief voor het mkb terugdringen
- ✓ Extra geld voor cruciale regelingen zoals de WBSO, EIA, Vamil en MIA.

- ✓ Altijd een gelijk speelveld voor onze bedrijven ten opzichte van buitenlandse concurrentie.
- ✓ Geen maatregelen invoeren met terugwerkende kracht.
- ✓ Altijd een mkb- en vestigingsklimaattoets bij de implementatie van nieuw beleid.
- ✓ Stevige maatregelen om de koopkracht te reparen en een verlaging van het lage en hoge btw-tarief.

JA21 wil de vrijheid geven aan ondernemers zoals je dat mag verwachten van een overheid. De Nederlandse retail biedt niet alleen werk aan bijna 900.000 mensen, het zorgt ook voor belangrijke sociale contactmomenten. Een sterk mkb voorziet niet alleen in de behoefte van vitale dorpskernen, het levert ook een sterke bijdrage aan de kwaliteit van leven binnen deze dorpskernen. JA21 wil dat de provincies meer regie krijgen om leegstand tegen te gaan. Mkb'ers moeten de ruimte hebben om hun bedrijfsdoelen na te streven. Zij zijn degenen die risico's nemen en het is niet de rol van de overheid om hun bedrijfsvoering voor te schrijven. Wet- en regelgeving wordt vormgegeven vanuit een wederzijds wantrouwen waarbij het beperken van risico's centraal staat.

Wij willen de verstikkende regeldruk verlagen door afrekenbare doelen te stellen per ministerie. Daarvoor hebben wij de afgelopen periode moties ingediend, wat heeft geresulteerd in nieuwe programma's om regeldruk tegen te gaan. JA21 blijft zich voortdurend inzetten op dit slepende dossier. Ondernemers dienen dus juist nu gevrijwaard te worden van verdere lastenverzwaringen, daarnaast wil JA21 extra geld voor een aantal cruciale regelingen. Goedkope financiering voor duurzaamheidsinvesteringen, zoals de mkb Duurzaamheidslening van Qredits, verdient een opschaling. Het goedkoper

maken van financiering is wat ons betreft vele malen kosteneffectiever dan het verstrekken van subsidies.

Private research & development (R&D) is cruciaal voor het toekomstige verdienvermogen van ons land. Nederland is daarentegen nog ver verwijderd van de Europese R&D-doelstelling. Om die doelstelling te halen is een fors hogere uitgave van het bedrijfsleven nodig. Dat kan volgens JA21 alleen wanneer de regering dit fiscaal gaat ondersteunen.

Kortom, JA21 staat voor een stabiel en dienstbaar economisch beleid.